CONN IGGULDEN



NERO

VYŠEHRAD

Nero

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

VYŠEHRAD

Conn Iggulden
Nero – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA



CO PŘEDURČUJE ČLOVĚKA K MOCI?

Rozhovor
se světem

CONN IGGULDEN

NERO

NERO: Copyright © Conn Iggulden, 2024
All rights reserved
Translation © Ivan Ryčovský, 2026
Cover design by Filip Hřiba

ISBN tištěné verze 978-80-267-3540-3
ISBN e-knihy 978-80-267-3539-7 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3542-7 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3543-4 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

CONN IGGULDEN

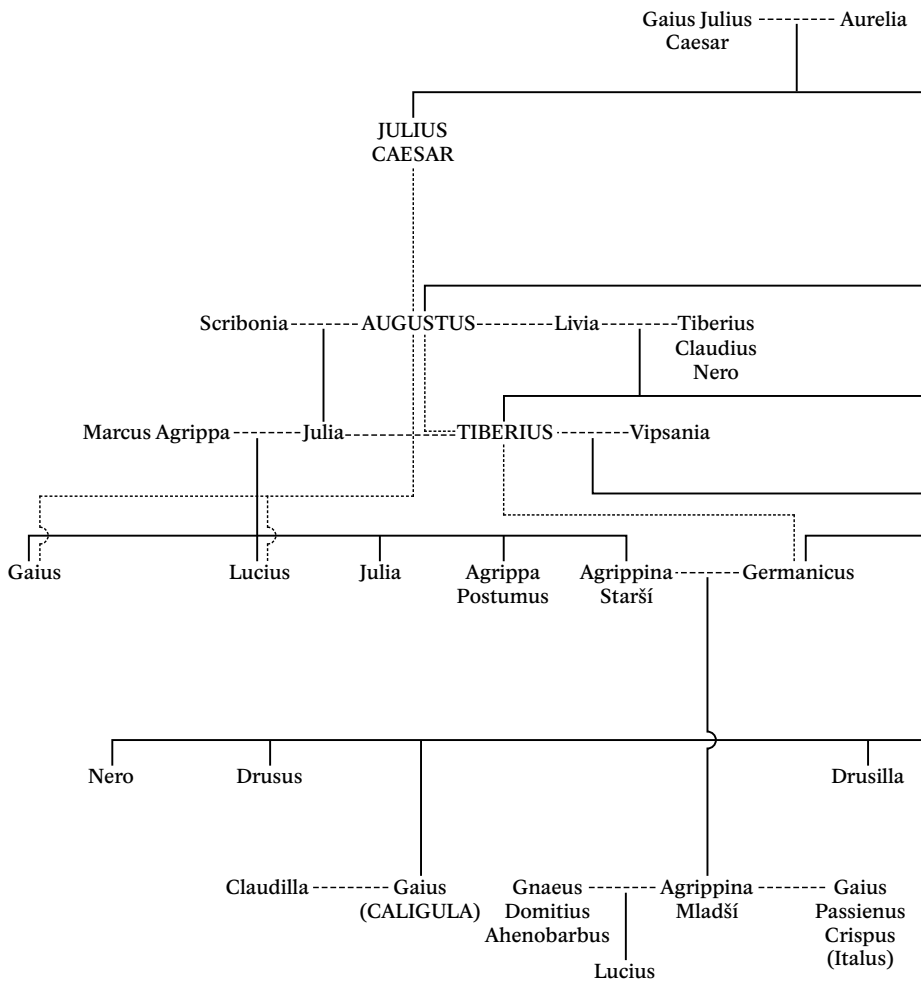


NERO

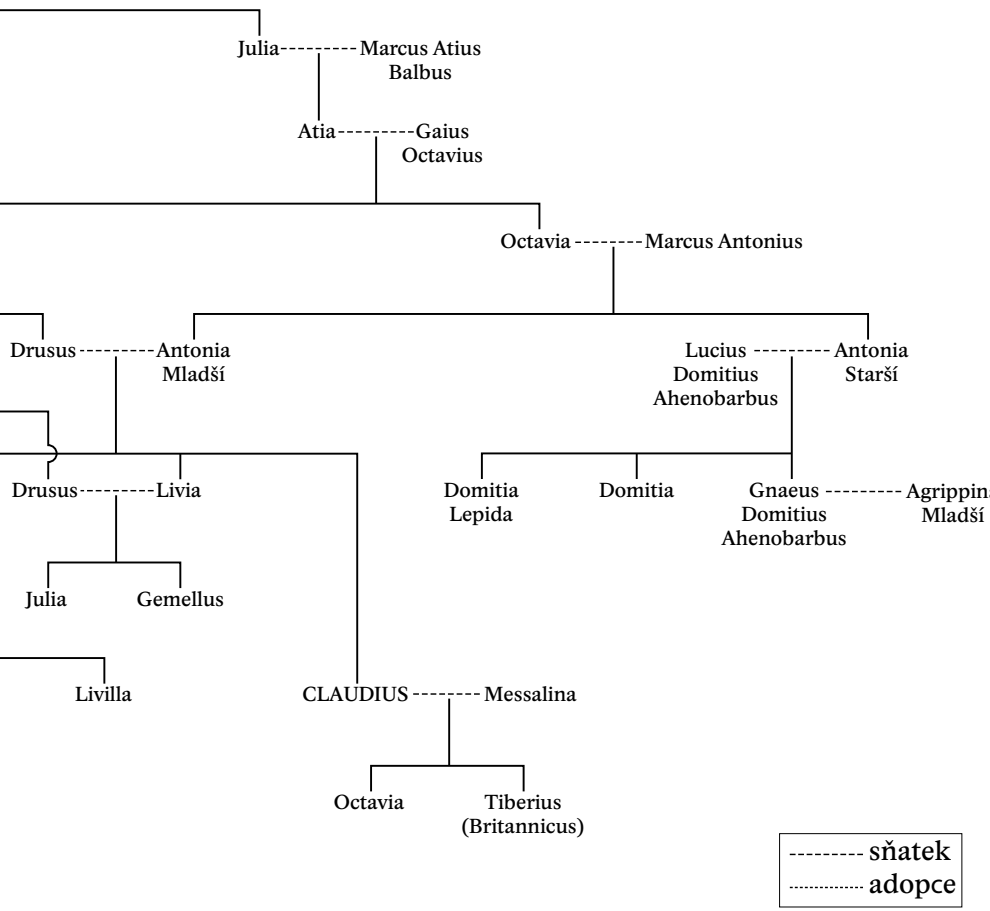
Přeložil Ivan Ryčovský

VYŠEHRAD

Julsko-klaudijská

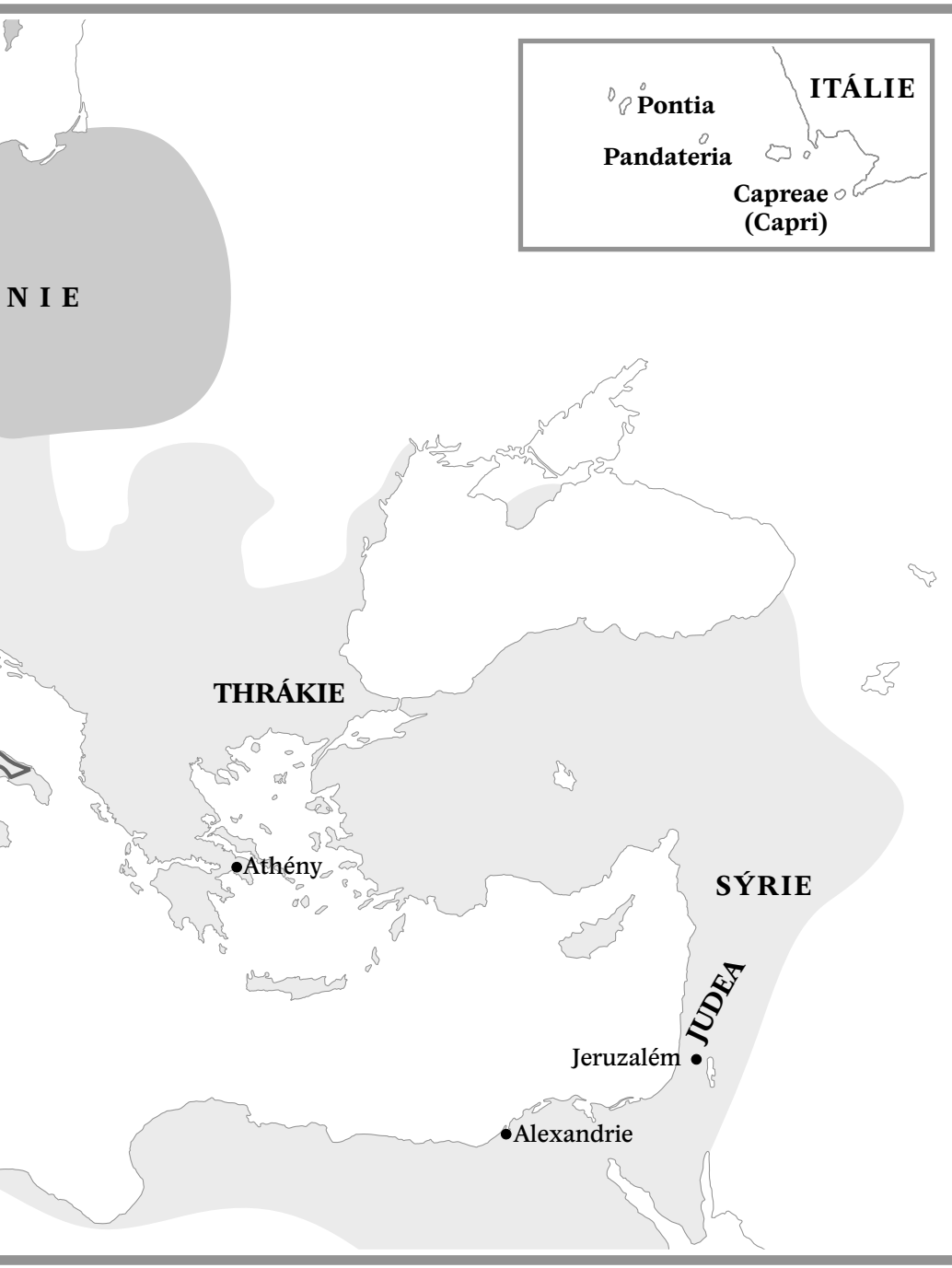


dynastie


Julia
Marcus Atius Balbus
Atia
Gaius Octavius
Octavia
Marcus Antonius
Drusus
Antonia Mladší
Lucius Domitius Ahenobarbus
Antonia Starší
Drusus
Livia
Domitia Lepida
Domitia
Gnaeus Domitius Ahenobarbus
Agrippina Mladší
Julia
Gemellus
Livilla
CLAUDIUS
Messalina
Octavia
Tiberius (Britannicus)
sňatek
adopce



Římská říše v 1. století n. l.


ITÁLIE
Pontia
Pandateria
Capreae
(Capri)
N I E
THRÁKIE
Athény
SÝRIE
JUDEA
Jeruzalém
Alexandrie


S
Tiberu
Campus Martius
(Martovo pole)
Kvirinál
Viminál
Eskvilin
Arx
Pompeiovo divadlo
Tarpejská skála
Senátní kurie
Kapitol
Forum
Statky
císařského
paláce
Vestin chrám
Palatin
Aeskulapův chrám
Janiculus
Circus Maximus
Caelius
Tiberu
Aventin
0
500 m
Řím, 41 n. l.
Appiova brána

Věnováno Jetti Feintuchové,
která mi dala přečíst poslední, nepublikovanou knihu svého otce.

ČÁST PRVNÍ

Rok 37 n. l.

1

Takové světlo bylo úplně marné. Slunce stálo nízko nad obzorem a zářilo tím podivným, nemocným odstínem zlaté, jaký se člověku zjevuje leda v hodině smrti. Černé mraky bobtnaly, jako by přes kopce sáhla temná ruka a v náhlém záchvatu zuřivosti začala vrhat blesky a drásat oblohu. V posledních okamžicích před bouřkou stáli ve stájích tváří v tvář proti sobě muž a žena.

Gnaeus mžoural do toho nezdravého slunce. Měl plné ruce práce se třetím koněm, kterého vyvedl ven a chystal se jej zapřáhnout do svého vozu určeného pro závody čtyřspřeží. První dva frkali, ale držely je postroje a středová oj. Celý vůz nevážil víc než dítě. Byl natřen černě a zlatě a mistři stavitelé ho odlehčili a ořezali na minimum. Když švihl bičem a popohnal čtyři koně do cvalu, nikdo na světě ho nedohonil.

Tento kůň však byl neklidný a snažil se vzpínat na zadní. Gnaeus ho tvrdě udeřil přes nozdry. Neměl čas na jeho rozmary. Tahle zvířata bylo nutno zkrotit. Tupá stvoření. Kůň se ho bál – a měl proč, pokud s ním Gnaeus ztratí trpělivost. Musel ho otočit na malém prostoru, protože zvíře hrabalo kopyty, klopýtalo a odmítalo klidně stát vedle ostatních. První dva zapřažení koně, Castor a Pollux, byli sehraný pár. Majitelé klisen mu nabízeli opravdové bohatství za připuštění, ale on o tom nechtěl ani slyšet. Jeden senátor, kterého rovněž odmítl, zamumlal pod vousy něco ošklivého o jeho rodině. Týden na to dostal Gnaeus jeho manželku do postele. Při té vzpomínce se usmál, třebaže ji kalil pocit hořkosti.

Vzduch byl vlhký a ztěžklý horkem. Gnaeus měl pocit, jako by ho tlačil k zemi, a hněv v něm rostl jako bouřkové mraky. Pohlédl na svou ženu a spatřil v jejích očích nenávist. Přesto od něj bůhvíproč očekávala, že kvůli ní zemře.

„Ty nic neřekneš?“ zeptala se naléhavě. „Ať se o koně postará ten chlapec. Vydáš se do Říma, nebo ne? Jestli utečeš, Barbo, oba nás zahubíš.“

Přitiskla si dlaň na lůno, o němž si myslívali, že se nikdy nenaplní, a které zůstávalo po dlouhých devět let manželství neplodné. Podíval se na místo, kterého se dotkla. Někdy ho omotávala jako provaz.

„Neříkej mi Barbo,“ zamumlal. „To smějí jen mí přátelé.“

Během řeči převzal od otroka opratě. Třetí kůň se mezitím zklidnil, takže Gnaeus mohl zapřáhnout i jeho. Pevně utáhl řemeny. Všichni tři koně pohazovali hlavami a chňapali po sobě, když přivedli čtvrtého, který řehtal a hlasitě o sobě dával vědět. Nejraději by už odtud vyrazili pryč, stejně jako Gnaeus.

Teď převzal posledního koně a mávl na otroka, aby zmizel. On od nikoho žádnou pomoc nepotřebuje! Vozatajství se věnoval každý den, jak se na člověka v jeho postavení slušelo. Možná si také uvědomoval, že se všude najdou uši, které slyší každé jeho slovo. Nelibě nesl, že polovina města ví o jeho záležitostech všechno. Nic nešlo utajit. To byla další věc, kterou Agrippina nikdy nepochopí.

„Mám ti říkat ‚domine‘?“ zeptala se ošidně sladkým tónem. „Nebo tě mám oslovovat ‚salve, magister‘, jako svého učitele? Koneckonců, když jsme se poznali, byla jsem ještě dítě.“

Obrátil se k ní tak rychle, až sebou trhla. Gnaeus vládl nesmírnou fyzickou silou, ale pohyboval se neobyčejně svižně. Viděl, že zrudla, a pomyslel si, jaká je krásná a jak se ho bojí. Popadl ji volnou rukou za zápěstí a cítil, jak se její kosti v jeho dlani prohýbají. Byl voják, příslušník jezdeckého stavu a bohatý muž. A ona, i když jí už bylo dvaadvacet let, se stále občas podobala té třináctileté dívce, kterou její rodina kdysi darovala jeho rodině.

„Nikdy jsem o tebe nežádal, Agrippino. To tvá matka lichotila mým rodičům tak dlouho, až vymámila tele z jalové krávy,

pokud si dobře vzpomínám. Tak si se mnou nezahrávej. Zvlášť když mě žádáš, abych pro tebe šel na smrt. Mohla bys totiž snadno zjistit, že jsi zašla příliš daleko."

„Pokud to neuděláš pro mě, udělej to aspoň pro dítě, které nosím."

Vzala ho za ruku a přiložila si ji na oblé bříško, možná až příliš silně. Napadlo ho, že v té ženě dřímá šílenství. Kdo ví, zda dítě vůbec matku přežije. Když ucítil kopnutí v jejím lůně, prudce se odtáhl.

„Víš, co se stane, ženo, když se vydám po Appiově cestě do Říma? Víš, co udělá Seianus?"

„Vím, co udělá, když utečeš," řekla.

Byla velmi bledá. Toužil po tom, aby ho třeba jen jednou objala, aby mu dala najevo, že k němu chová aspoň špetku náklonnosti. Určitě by to spoustu věcí usnadnilo. Jeho matka ho ujišťovala, že se do něj Agrippina časem zamiluje, jenže to se nestalo. Sice se ho bála, ale přitom se k němu stále chovala s pohrdáním. Gnaeus se musel obejít bez manželčiny lásky a něhy. A jeho hněv mu ani jeden z těchto citů nahradit nedokázal.

„Gnaee," pokračovala. „Seianus je císařovým hlasem v Římě. Jestli utečeš, prohlásí tě za psance. Odejme ti všechno, co vlastníš: pozemky, doly, tento dům i mě. Dítě ani mě nikdo neochrání. Jak dlouho přežijeme, pokud se římský prefekt rozhodne považovat nás za nepřátele?"

Gnaeus rychle připevnil opratě i poslednímu koni. Dlouhý postranní řemen protáhl dozadu k vozu a zajistil kolíkem. Všichni čtyři koně zvedli hlavy: vycítili šanci utéct před bouřkou. Čišela z nich taková síla, že se mu rozbušilo srdce. Gnaeus byl připraven vyrazit, ale přesto tam stál, zatímco blesky osvětlovaly oblohu a hromy duněly, jako by zaplňovaly celý svět. Zvedl hlavu a nadechl se vzduchu, který jako by ožil. Foukal vítr a bylo chladněji než v posledních týdnech. Bezpochyby je čekala bouře, očistné kataklyzma. Země po ní volala.

„Víš, Agrippino, jsem pouhý nejmladší syn. Nikdy jsem neměl dědický nárok na nic, co by stálo za to. Počítá se jen to, že jsem vnuk Marka Antonia. Závodím se spřežením a spravuji své statky, ale mocné muže jako Seianus nebo císař ničím neohrožuju. Moje rodina byla bohatá a ano, chtěli spojit náš rod s pokrevní linií božského Augusta, ale tím to mělo skončit! Jenže pak Tiberius odešel na Capri a tenhle Seianus…“ sevřel otěže v pěstích. „Seianus se zaměřil na tu hrstku lidí, co mu ještě stála v cestě, a začal je odpravovat.“

„To nevíš určitě,“ namítla jeho žena.

Gnaeus si ji nevěřícně změřil. Řekl své a to muselo stačit. Jiní manželé byli podobných neomaleností ušetřeni. Jenže ona musela mít vždycky poslední slovo. Opřel se čelem o plec nejbližšího koně. Gnaeovi bylo třicet devět let. S Agrippinou se oženil, když mu bylo třicet, a vždycky ji bral jako dítě. Možná jím zůstane napořád.

„Jsi vážně tak slepá?“ zeptal se zničehonic. „Císař Tiberius se doví jen to, co dovolí Seianus. To snad chápeš, ne? Po synově smrti se ten starý zlý pavouk zašil na tom svém ostrově a o samotě truchlí. V Římě se rozhostilo veliké ticho. A jeho spolehlivý druh – milovaný ‚přítel v nouzi‘, kterého ponechal u vesla – v tom spatřil svou šanci a využil ji. Samozřejmě že tvé bratry má na svědomí on, Agrippino! To Seianus zničil Nerona pouhým obviněním. Není zvláštní, že si mladý a zdravý muž jako on vzal život? Opravdu to způsobila jen strašlivá hanba, kterou Nero cítil? Odpověz mi, Agrippino. Byl to koneckonců tvůj příbuzný. Nemám pocit, že by se kdokoli z vás trápil kvůli jeho hanbě. Říkám ti…“

Na chvíli se zarazil, protože si nebyl jistý, zda má pokračovat. Jen pohrdavý výraz její tváře ho poháněl dál. Naklonil se k ní a ztišil hlas. I ve vlastním domě musel být opatrný. Podle toho, co se šeptalo, si Seianus platil celou armádu klientů, aby mu donášeli klepy a cizí tajemství.

„Nerona obvinili, že dělá ženu jiným mužům. Ale myslíš, že by si Tiberius z něčeho takového dělal těžkou hlavu? Při jeho krutosti… Agrippino, mohl bych ti vyprávět o věcech, ze kterých by se ti udělalo špatně. Kdepak, pokud Tiberius opravdu podepsal výnos, jímž ho poslal do vyhnanství, pokud ten pergamen vůbec viděl, bylo to na žádost Seiana, který se tím chtěl zbavit soupeře. Slyšel jsem, že prý tvému bratrovi umožnili, aby si prořízl hrdlo, jenže on na výběr neměl, chápeš?“

„Neopovažuj se o něm vůbec mluvit!“ vyhrkla. Třásla se, ne strachy, ale rozhořčením. Gnaeus byl silný chlap a násilnickým chováním rád naháněl druhým lidem hrůzu. Agrippina se pokaždé musela hodně snažit, aby v jeho přítomnosti nedala najevo, že se bojí.

Tentokrát však jen pokrčil rameny.

„Já tvým bratrům nijak neublížil, Agrippino. Jen jsem se oženil s ženou, která ke mně nic necítí. To Seianus pochopil, kudy vede cesta k moci, a ve mně vidí další kámen, který může odkopnout z cesty.“

Všiml si, jak se Agrippina rozhlíží kolem, aby se ujistila, že ho nikdo neslyšel. Gnaeus se zasmál: najednou měl toho všeho dost.

„Copak, mluvil jsem moc hlasitě?“ Zvýšil hlas ještě víc. „Vážně jsem řekl, že Seianus zabil tvé dva bratry, jednoho vlastní rukou, a druhého tím, že ho umořil hlady? Třetí z nich je mohl následovat, kdyby nezmizel – úmyslně, aby se zachránil, tím jsem si jistý. Jak že se jmenoval? Ano! Gaius Julius Caesar. Tak jako Nero Julius Caesar a Drusus Caesar. Zajímalo by mě, jestli vaší matce někdy došlo, že tím, jak je všechny pojmenovala, je odsoudila k smrti. A pak obvinili i mě! Z cizoložství se ženou senátora, jako by polovina Říma každou noc neškrábala na dveře cizích ložnic. Tím obviněním útočí Seianus na tebe. Budou mě soudit a pošlou mě, co já vím, na ostrov

Pontii, abych tam hladověl, nebo možná na Capri, abych dělal Tiberiovi děvku! Nebo mi jednoduše dají nůž a řeknou, abych to se sebou ve své cele sám skoncoval. O nic jiného Seianovi nejde. Nebo možná chce, abych taky zmizel. Razí si cestu k moci přes mrtvoly, Agrippino. Ty to možná nevidíš, ale já ano! A do toho mě chceš namočit? Jestli se vydám do Říma, pojedu na jistou smrt!“

Poslední zuřivá slova už na ni křičel tak hlasitě, že se od něj odtáhla a zavřela oči. Ta slova s ní cloumala stejně jako vítr předznamenávající bouřku, který jí cuchal vlasy. Gnaeus měl bezmála pocit, že tu bouři vyvolal sám. Dýchal těžce, jako by právě doběhl do cíle závodu.

Agrippina přistoupila blíž, takže se ocitla v dosahu jeho pěstí, a hlas měla jako bič.

„Pořád mluvíš o povinnosti, Gnaee, o tom, že otec rodiny je zodpovědný za všechny její členy. Ano, to je tvoje role. Kdyby sis tolik neužíval s manželkami senátorů a konzulů, nedal bys Seianovi do ruky hůl, kterou tě může bít. Takže si ke mně nechoď pro odpuštění nebo soucit. Ty sám jsi mi nikdy žádné neprokázal.“

„Ty bezcitná mrcho!“ zasyčel. „Copak jsi mě někdy pozvala do své postele? Copak jsi někdy roztáhla nohy, aniž bych tě k tomu musel donutit, když jsem chtěl uplatnit své manželské právo? A pak tam ležíš jako leklá ryba, dokud nejsem hotový! Nakonec se vrátíš do svého pokoje, jako by se nic nestalo! Za devět let jsi mi nedopřála nic jiného. U všech bohů, mělo mi dojít, že budeš zvrácená. Umíš vůbec milovat? Otce ti zavraždili, matku veřejně ponížili v ulicích a ztloukli ji tak, že přišla o oko. Nikdy jsem tě neviděl plakat, Agrippino, ani pro ně, ani pro bratry. Jsi jako kámen. Takže když jsem našel trochu tepla u normálních žen, které to mají stejně rády jako já…“

V tu chvíli ho udeřila, náhle a bez varování, jako by sama nečekala, že to udělá. Kdyby proti Gnaeovi stál muž, možná

by se ráně vyhnul nebo ji odrazil, ale Agrippina ho překvapila. Byl to tvrdý úder, až se mu zakymácela hlava. Pohnul se jako omráčený a zvedl pěst podobnou kyji.

Agrippina se zapotácela v obavě, že ji zabije. Přitom zakopla a upadla na kameny. Silně se uhodila a vykřikla bolestí.

Gnaeus shlížel ze své výšky na mladou ženu, která pod srdcem nosila jeho dítě. Stále v něm planul hněv. Nikdy ji neudeřil, ani jednou za bezmála deset let manželství. Byl dvakrát vyšší než ona, vážil dvakrát tolik a navíc byl bojovník, zabíjel v bitvách i ve rvačkách. Jednomu jezdci, který se s ním dostal do sporu, vydloubl oko jakoby nic. Jiného, který odmítl splatit prohranou sázku, uškrtil holýma rukama. Ale v životě neudeřil ženu. Agrippina se pomalu a neohrabaně zvedla na nohy. Zbledla ještě víc a Gnaeus měl najednou až po krk všech jejích grimas a zášti. Nad hlavou mu zuřila bouře, do prachu dopadly první těžké kapky a od jihu se přihnal bubnující déšť. Tohle bude průtrž mračen. Cítil to ve vzduchu. Nabral vzduch do plic a vystoupil na vůz.

„Jestli utečeš," zopakovala, „Seianus to dítě, které nosím v lůně, zabije. Tvé dítě."

Podíval se na ni, jak tam stojí a jednou rukou se drží za břicho. Tak pevně neobjala svého muže za celých devět let manželství. I teď jím manipulovala. Věděla, jak se Gnaeus pyšní vlastní odvahou a že slovo „zbabělec" považuje za nejhorší označení, jakým může být muž počastován. Utéct nemohl, ale u všech bohů, bolelo ho, že musí obětovat vlastní život za někoho, jako byla ona. Chtěl žít.

Když uchopil opratě, koně zařehtali a hrabali na mokrých kamenech. Znělo to jako cinkot nožů, protože měli na kopytech pomocí řemínků připevněné železné destičky s vyrytými drážkami. Gnaeus se zapřel, aby udržel rovnováhu. Cítil se silný.

„Co chceš dělat?" zavolala na něj Agrippina.

Zavrtěl hlavou, jako by měl tik. Už jen její hlas ho dokázal znechutit. Kdyby si vzal za ženu jinou, nestál by teď tady a nepředvolali by ho do Říma na základě smyšlených obvinění. Kdyby nečekala jeho dítě, mohl by se s ní dát rozvést, ale teď už byli svázáni pevným poutem. Přistihl se, že si přeje, aby dítě nepřežilo a on byl zase volný.

Ve slepé zuřivosti a znechucený sám sebou otočil vůz téměř na místě. Čtyřspřeží ovládal s lehkostí. Věděl, že Agrippina bude dávat pozor, kterým směrem se vydá, zda na sever do města… anebo na jih a zvolí si život beze cti, bez ženy a bez dítěte.

Vyjel branou ven, aniž by se ohlédl, a ocitl se na silnici. Déšť náhle zesílil a bičoval zem i všechno, co se na ní nacházelo. Během chvilky byl Gnaeus promočený, oděv měl nasáklý a zmoklé světlé vlasy se mu lepily k hlavě.

Nevšiml si ani rudé stružky, která se Agrippině plazila po vnitřní straně nohy, ani toho, že se smísila s dešťovou vodou a zbarvila ji do růžova, takže jeho žena teď stála v krvavé louži. Při pádu něco prasklo a bolest sílila tak, že se už nedala vydržet. Přesto tam pořád stála a hleděla za ním, vědoma si toho, že sama nemůže odejít. Její osud – i osud dítěte, jež v ní rostlo jako nádor – ležel v Gnaeových rukou. Mohl se pošetile vztekat, ona přesto věděla skoro jistě, jak se rozhodne. Ale i ten kousek nejistoty ji svíral a bodal u srdce.

Na silnici Gnaeus trhl opratěmi a zařval. Spřežení vyrazilo vpřed a malý vůz se rozjel, jako by ho vystřelili z luku. Železem okutá kopyta v šeru jiskřila a on byl vmžiku pryč. Mířil do města. Tehdy se Agrippina svezla k zemi s výkřikem, který už Gnaeus nemohl slyšet; nemohl ji zvednout do náruče a zahrnout ji péčí, z níž jí naskakovala husí kůže. Z domu vyběhli otroci a přispěchali jí na pomoc. Někteří přes ni přehodili pokrývky, další jí pomohli dovnitř a jiní zavolali lékaře.

„Přiveďte porodní bábu," sykla na ně Agrippina. „Dítě je na cestě."

Cítila, jak ji zachvátil silný třes, a to jí potvrdilo, že její domněnka je správná. Nad hlavami se jim znovu a znovu blýskalo a hřmělo tak hlasitě, že všichni nadskakovali. Agrippina se modlila, aby Gnaeus měl dost síly udělat to, co mu velí čest. Sama to nijak ovlivnit nemohla. Zavedli ji do domu, vstříc její těžké hodině.

* * *

Kvadriga, lehký vůz tažený čtyřspřežím, uháněla bouří po silnici bičované deštěm. Blesk stíhal blesk a klikatá pavučina pokaždé zbarvila celou oblohu do běla. Gnaeus si s posvátnou bázní uvědomil, že přímo cítí hromy na holé kůži.

Na kluzkých kamenech byla taková rychlost nebezpečná a on věděl, že jestli se vůz převrhne, přežije jen s velkým štěstím. Aspoň že silnice byla prázdná, jako by byl sám na celém světě. Byl pohroužený v jakémsi záchvatu šílenství, v němž vnímal každý pohyb koňských těl a cítil tlukot vlastního srdce.

Balancoval na nevelké podlážce z lakovaného dřeva a čtveřice koní se řítila nepřirozeným šerem. Zvířata se navzájem nakazila strachem a cválala kupředu, jako by je honili lvi, s vytřeštěnýma očima a slinami stříkajícími od pysků jako mořská pěna. Na krajnici se choulily vyděšené rodiny.

Zíraly na šílence cválajícího uprostřed blesků a hromobití. Když se za ním otočili, zahlédl Gnaeus v jejich očích záblesk. Přesto nezpomalil. Připadal si nesmrtelný. Utekl snad někdy z boje? Couvl před někým? Tomu, kdo jel vstříc smrti, chutnal vzduch sladce. V tu chvíli necítil sebemenší bolest, žádný osten smutku ani ztuhlost stárnoucích kloubů. Všechny obavy a starosti nechal za sebou a byl zase mladý. Letěl jako šíp a ta radost jej na okamžik celého pohltila.

I přes provazy deště poznal město podle světel. Hradby byly za každého počasí obsazeny pretoriány. Na branách a podél

celé hradební koruny hořely olejové lampy jako světlušky. Při tom pohledu se Gnaeus usmál. Tohle město miloval, tenhle řád potřeboval.

Jenže to s sebou neslo i strach. Podivný klid, který ho předtím naplňoval, se náhle rozplynul jako mlha. Světla města představovala sílu, zákony a pretoriány stojící na stráži. A současně znamenala konec jeho cesty.

Muž v Gnaeově postavení si mohl v Římě dělat, co si zamanul, dokud ho někdo z něčeho neobvinil. Někdy stačilo opravdu jen málo. Gnaeus věděl, že jakmile ho jednou dostanou, bude s jeho svobodou navždy konec. Začal klít a spílat těm lotrům. Toužil je odsoudit k věčným mukám v podsvětí, všechny do jednoho. Jeho křik ho připravil o poslední zbytky sebeovládání. Město se před ním zvětšovalo a on pořád hulákal.

Koně letěli jako o závod a v dešti se z nich kouřilo. Jeden z nich špatně našlapoval a to Gnaea rozzuřilo. Zvíře počalo na tvrdém povrchu kulhat. Samozřejmě to byla jeho vina, jeho, vždycky jen jeho. Dokázal si představit, co řekne Agrippina, až se o jeho lehkomyslnosti dozví. Neustále ho nabádala k rozvaze, jako by snad mohl předvídat, jaké pohromy zase přinese další den. Vycenil zuby a čtyřspřeží zatím pokračovalo v jízdě, jen trochu zpomalilo. Dusot kopyt připomínal bitevní vřavu. Ať už si Agrippina říkala cokoli, Gnaeus nebyl hloupý. Při všech bozích, jak se život zamotal! Vždyť se vlastně vůbec ženit nechtěl. Proč by měl, když mu ženy tak ochotně lezly do postele? Svobodné nebo vdané, při pohledu na jeho světlou hřívu a široká ramena mu šeptem slibovaly věci, nad nimiž by zrudl i satyr.

Jenže matka trvala na svatbě. Ta stařena chtěla vnuka a domluvila Gnaeovi sňatek s dcerou z dobré rodiny. Jeho vzácná choť byla pravnučkou samotného Augusta. Gnaeus zavrtěl hlavou a setřel si dešťové kapky z očí. Očekával poslušnou holčičku, která mu porodí dva syny a možná i dceru, aby se o něj

měl ve stáří kdo postarat. Místo toho se mu do života vkradla vzteklá kuna s ostrými drápky.

Kdysi, ještě jako chlapec, se pokusil vycvičit liščí mládě. Otroci ze statku tehdy vykopali noru a starou lišku zabili. Gnaeus popadl jedno zmítající se lišče, než ho stačili zabít rýčem. Myslel si, že když se lišky tolik podobají psům, dokáže si ho pomocí jídla a drezury ochočit. Při té vzpomínce se zašklebil. Stálo ho to špičku prstu a od lokte k zápěstí se mu dodnes táhla jizva.

Agrippina mu tu malou lišku lecčím připomínala. Hladká a nebezpečná, krásná… ale když se na něj ty tmavé oči zadívaly, vždycky se trochu zachvěl. Nikdy nevěděl, co se jí honí hlavou.

Déšť přešel v mrholení. Intervaly mezi bleskem a hromem se prodlužovaly, což znamenalo, že se bouřka vzdaluje. Byl za to vděčný, zejména při pohledu na řadu promočených poutníků čekajících na vstup do města. Nějaký blázen na něj dokonce mával a volal, aby zpomalil. Gnaeus počkal, až se mu vrhne do cesty, a smál se, když ho přejel a ujížděl pryč. Říman jedoucí na smrt nemusel dodržovat nějaká malicherná pravidla, vlastně vůbec žádná pravidla. Bylo to zvláštní pomyšlení a on se přistihl, že se při něm usmívá. Jmenuje se přece Gnaeus Domitius Ahenobarbus! Je Barbo ze vznešeného rodu! Kdysi dávno lidé nadšeně provolávali jeho jméno.

Prohrábl si rukou vlasy a uhladil si je dozadu. Před ním vběhlo na silnici dítě. Gnaeus si stačil povšimnout chlapcových otrhaných šatů. Zahlédl také nějakou ženu, jak křičí a natahuje po dítěti ruce. Připomněla mu Agrippinu a on se rozhodl. Strhl spřežení přímo na chlapce. Kopyta jej srazila k zemi a hoch byl mrtvý dřív, než ho kolo vozu odhodilo stranou jako kus hadru. Gnaeus uslyšel ženin nářek a zatnul čelist, znechucený bolestí, smutkem i hlupáky, kteří nedávají pozor na vlastní děti.

U městské brány seskočil z vozu. Římský jezdec nemusel čekat v řadě se zahnojenými rolníky a posly. Kývl na pretoriánskou stráž. Muž se ohlédl po ženě, která vzlykala nad mrtvým

synem a ukazovala na Gnaea. Oba si vyměnili pohled a Gnaeus pokrčil rameny. Vždyť se nic nestalo.

„Jsem Gnaeus Domitius Ahenobarbus. Prefekt Seianus mě povolal do města."

Kolem mrtvého dítěte se mezitím srotil dav. Stále více lidí ukazovalo Gnaeovým směrem a hrozivě gestikulovalo.

„Raději pojď dál, pane. Chtějí udělat kravál. Jsou jako děti, všichni."

Gnaeus se zasmál. Zaplavil ho klid a pocit odhodlání. Teď může osudu čelit důstojně. Koneckonců je doma, mezi svými.

2

Tiberius vyhlížel skrz tenké železné mříže a svíral je ve zkroucených prstech. V kovových koších kolem něj hořely ohně a osvětlovaly vyobrazení Jupitera nad jeho hlavou. Chrámy okolo citadely na severním výběžku Kapitolu byly v tu hodinu tiché. Zdálo se, že po bouři ztichlo celé město, ale když Tiberius vyhlédl na Forum, viděl, že tomu tak není. Z té výšky nemohl slyšet lidský šum. A přesto tam Římané byli, pracovali, spali, souložili, jedli a zabíjeli se navzájem. Při té myšlence se pousmál. Černočerná tma skrývala dobro i zlo, ale on stál vysoko nad vším. Byl to obraz impéria, který mu dělal dobře.

Vrhl letmý pohled na člověka čekajícího na leštěném kameni, v řetězech a s hlavou pokorně skloněnou.

„Víš, proč tomuto místu říkáme Kapitolský pahorek, Seiane?“ otázal se císař.

Otočil se od okna. V druhé ruce držel hedvábný šátek. Ten si teď přitiskl k ústům a vdechoval intenzivní vůni. Složená látka byla napuštěná směsí růžového oleje a myrhy. V posledním roce mu začalo páchnout z úst, což byl příznak stárnutí nebo vnitřního rozkladu. Nedokázal snášet ten hnilobný zápach, a tak dýchal přes látku, jako když jiní lidé upíjejí víno. Pleť se mu slabě leskla vonnými silicemi.

Klečící muž hned neodpověděl. Seianus stále přemýšlel, stále uvažoval, zda existuje naděje, že by mohl přežít. Tiberia to svým způsobem povznášelo. Cítil, jak jeho smysly ožívají při vzpomínkách na Capri. Naděje byla křehká věc, zoufale vzývaná muži i ženami, svobodnými občany i otroky. Až do posledního okamžiku, dokonce i na samém konci se lidé odvažovali doufat, že se císař dá obměkčit a oni budou zachráněni. Někdy si říkal, že je to snad jeho největší rozkoš: roznítit v nich tu naději, sledovat, jak se pod dojmem náznaků a smlouvání

rozhořívá, a pak ji uhasit, zatímco se oběti svíjející u jeho nohou. Snažil se jim v tu chvíli hledět do očí, co nejvíc se jim přiblížit, aby zjistil, zda umírají s nadějí v srdci, nebo se jí už vzdali a nechávají to okřídlené stvoření, které on přivedl k životu, zmizet v nenávratnu. U všech bohů, jak je miloval, i se všemi jejich dětinskými vrtochy. Dokonce i Seiana…

„No tak, Seiane, ještě stále máš jazyk v ústech. Copak mezi námi nemůže nastat mír? Donutíš mě, abych se stal tvým soudcem?“

Muž na zemi vzhlédl a Tiberius pocítil, jak mu staré srdce poskočilo vzrušením. Bylo to tady, ta zoufalá naděje odporující veškerému rozumu i zkušenosti. Císař věděl, že Seianus promluví, ještě dřív než se pohnul, dřív než řetězy zařinčely o mramorovou podlahu. Tiberius málem všechno pokazil, když se mu v hrudi začal vzmáhat kašel. Zadržel ho a sledoval, jak se Seianus nadechuje, ale ne: záchvat kašle musel přijít, drsný a příliš hlasitý, takže zahnal celé kouzlo okamžiku.

Když ho to přešlo, otřel si Tiberius ústa rozhněvaný na vlastní slabost. Cítil pach krve. Běžně cítil její chuť, když mu krvácely dásně. Ale dnes večer cítil i její temný zápach. Páchla vždycky takhle? Byl to obraz zkaženosti, jako by všichni lidé byli naplněni prosakující, zatuchlou tekutinou. Ta myšlenka byla nesnesitelná…

S úlevou zavřel oči, když Seianus konečně promluvil. Hlas měl chraplavý, ale pořád silný. Císařem projel příjemný záchvěv, jako by mu po kůži přejížděl kočičí jazyk.

„Už jsem to jméno slyšel,“ řekl Seianus. „Capitolinus byl konzul… anebo tribun? Ubránil město před nepřítelem.“

„Tak to skutečně bylo, Seiane! Jsi výjimečný muž, vždycky jsem to říkal. Ano, před dávnými časy, když Řím sotva odrostl plenkám. Představ si, že ten muž byl pojmenován po tomhle pahorku. Capitolinus se narodil v domě, který stál přímo tady. Původní jméno pochází z dob, kdy tu naši předkové kopali

první základy chrámu a objevili kamennou hlavu. Jaký zapomenutý, starobylý národ ji tam asi zanechal?“ Tiberius vyloudil na rtech užaslý úsměv.

„Capitolinus byl hrdinou Říma v době republiky, milovaný lidmi, za něž bojoval. A přesto zašel příliš daleko… Nakonec byl jeho dům zbořen, až nezůstal kámen na kameni, Seiane. Na jeho místě, necelých čtyřicet kroků odtud, vyrostl Junonin chrám. Nikdo z těch, kdo se v něm modlí, přitom nemyslí na Capitolina. Není to zvláštní? Jméno může být nesmrtelné, a přece vzpomínka na člověka, na vše, co to jméno skutečně znamená, zmizela jako dým.“

Tiberius přistoupil k muži, jehož kdysi nazýval přítelem. Císařské stráže v okolních stínech se pohnuly a spolu s nimi i osoba, již přivedly jako svědka. Strážní věděli, že Seianus byl prohledán a že ho stále poutají řetězy. Přesto se snažili ukázat svou připravenost, až kůže vrzala a železo skřípalo. Tiberius se usmál, udělal pět kroků a pohlédl na svého vězně. Lidé byli hrozně jednoduší. Poznal toho dost, aby to věděl.

Natáhl ruku, uchopil Seiana za bradu a natáčel mu tvář sem a tam. Vězeň dostal výprask, anebo ho tak zřídili při zatýkání. Plné rty měl rozseknuté a jedno oko opuchlé. Tiberius si ho soucitně prohlížel. Stráže odvedly důkladnou práci.

„Tvoji pretoriáni mají nového prefekta, starý příteli. Jmenoval jsem do té hodnosti Naevia Macrona.“ Viděl, jak sebou Seianus trhl, a zvedl ruku, jako by diskutovali o nějaké malicherné záležitosti. „Já vím, Seiane, nemá žádnou představivost. Dvacet let hasil požáry v čele vigilů, až celý páchne kouřem a popelem. Ale je věrný jako pes. A na tom záleží ze všeho nejvíc.“

„Já jsem tě nezradil…“ hlesl Seianus.

Zvedl hlavu a pokusil se neuhnout před pohledem děsivého starce, který na něj shora shlížel. Ti dva se navzájem znali až příliš dobře. Tiberius znovu zakašlal a otřel si ústa, až si po tváři rozmazal šmouhu oleje a krve.

„Nazýval jsem tě přítelem, Seiane. Nemám jich mnoho. Popravdě řečeno, nemám žádné, aspoň ne žádné opravdové. Lidé ke mně vzhlížejí v očekávání, že je něčím obdařím, anebo naopak uhýbají pohledem, protože se bojí, co bych jim mohl udělat – jim, jejich ženám a dětem. Usmívají se, když to od nich žádám, mračí se, když je varuji před temnou budoucností. Je to všechno falešné a není v tom nic ze skutečného přátelství. Dokážeš to pochopit? Vídám je, jak se veselí ve společnosti svých druhů, jenže já sám nemohu nic takového prožít, rozhodně ne stejným způsobem a s jejich nevinností, rozumíš?“ Sklonil se, políbil Seiana na jednu tvář a pak i na druhou. Cítil, jak se ten muž třese, a i jemu se srdce rozbušilo rychleji. Nic už nebylo dobré ani pravdivé, to Tiberius věděl. Kromě pomsty. A ta mohla na člověka dopadnout tak snadno jako mlýnský kámen.

„Neměl jsem v úmyslu se vrátit, Seiane. Jsem starý a sužuje mě nemoc, která se každým dnem zhoršuje. Každopádně, mým domovem je teď Capri, ne tohle město. Škoda že jsi to tam neviděl, starý příteli. Pohled z tamních útesů je úžasný, barva moře se mění každý den, každou hodinu! Měl jsem tam všechno, co jsem potřeboval. I syna, který by zdědil vládu nad Římem, v pokrevní linii.“

Krátce zamžikal a v očích se mu zaleskla bolest. I ta mohla být skutečná: uhlík, jenž se vykutálel z popela v jeho nitru. „Byl bych tam strávil své poslední dny, kdyby můj syn zůstal naživu. Můj jediný syn. Měl v sobě tolik vášně! Ty ses s ním často přel, viď, Seiane? Desetkrát jste se neshodli a rozhádali.“ Zamával rukou, aby zahnal strach, který viděl v mužových očích. „Ach, já jsem na svém ostrově nebyl slepý ani hluchý. Nechal jsem vás oba sledovat několika osobami – a stále v tom pokračuji. Věř mi, když zemřel, poslal jsem své myšky do všech temných zákoutí, aby pátraly a naslouchaly; abych měl jistotu, že to byl opravdu jen zásah bohů a nic jiného, co z tohoto světa odneslo duši otcova milovaného chlapce. Bylo mu třicet

sedm, Seiane, rozumíš? V nejlepších letech života a při plném zdraví. Můžeš mi mít za zlé, že jsem si nad tím lámal hlavu? Lidská duše je tak temná. Ale nakonec… nakonec mého drahého chlapce jedné noci skolila horečka."

Odmlčel se a vnímal každý Seianův pohyb. Jen Tiberius věděl, jak tento večer skončí. Pil toho muže jako pohár falernského vína, s tímtéž účinkem, až se mu přitom zamlžily smysly.

„Truchlil jsem, jako by truchlil každý otec. Rval jsem si vlasy, pil jsem a zase všechno vyzvracel, až ve mně zbylo jen prázdno. Mohl jsem tehdy zemřít a bylo by mi to jedno – můj syn už tu nebyl a císařský trůn by přešel na děti někoho jiného. Znáš jejich jména, Seiane, viď? Jsem si jistý, že ano. Nero? Skvělý mladý kvéstor, jenže ho obvinili, že obcoval s muži. Myslím, že byl potrestán ročním vyhnanstvím, nemám pravdu? Považoval jsi za moudré připomenout mladému členu nobility jeho povinnosti. Souhlasil jsem. Prostý lid takové věci nechápe, Seiane! Není jako my. Lidé si mohou vážit toho, kdo se rozdá, ale ne toho, kdo se poddá, kdo ze sebe udělá ženu. Ubohý Nero. Psal jsem mu do vyhnanství, věděl jsi to? Chtěl jsem, aby pochopil, že nemůže vládnout Římu a zároveň podržet jiným mužům. Chudák chlapec. Zřejmě nedokázal překonat své touhy. Propadal se studem tak, až si vzal život."

Tiberius při řeči nespouštěl oči ze Seiana a ten jeho pohled bez uhýbání opětoval. Ale i to mohlo být přiznání. Nevinnému by nedošlo, že je podezřelý, sklonil by hlavu nebo by mrkl. Tiberius proklínal sám sebe za svou nepozornost. Nakonec byl opravdu slepý a hluchý.

„Pak byl obviněn i jeho bratr, Seiane! Drusus se vrhl na ženu senátora a znásilnil ji v jejích soukromých komnatách." Zasmál se. „I když si říkám, jestli se z toho nestalo znásilnění až poté, co se ty drby donesly manželovi, chápeš? Četl jsi ty zprávy, Seiane? Prý si v temnotě po bujaré pitce myslela, že je to její manžel. Chytrá výmluva."

Tiberius vzal přítelovu hlavu do dlaní a naklonil ji, jako by ho chtěl políbit. Z voňavého hedvábného šátku ukápla Seianovi na tvář krůpěj oleje.

„Samozřejmě bych ho mohl zachránit, ale doneslo se mi, že se mě chystá svrhnout! Bylo mu pětadvacet a možná se prostě nemohl dočkat, kdy už zdědí trůn. Ach, Seiane, jak impulzivní umějí být mladí lidé! Vzpomínáš si vůbec, jaké to bylo, když ti bylo pětadvacet?"

„Můj veliteli, prosím…" pokusil se Seianus promluvit.

Tiberius ho zřejmě neslyšel a pokračoval, čímž jej umlčel. Císaři nesměl nikdo skákat do řeči.

„Byl jsem daleko od Říma, Seiane, pohroužený do umění a zábavy. Teď lituji, že jsem tě tam k sobě nepovolal. Donutil bych tě tančit, Seiane. Donutil bych tě zpívat."

Ve starcově hlase zaznívalo nepěkný tón. Řeč přešla v nekonečný záchvat kašle. Když Tiberius pustil Seianovu hlavu, vězeň odvrátil pohled, aby neviděl, jak slabý je muž, který z pouhého rozmaru rozhodne o jeho osudu.

Císař se zakymácel, před očima mu vyvstala bílá světla. Viděl, jak se jeden ze stínů pohnul. Jeho svědek. Tiberius natáhl dlaň a mladší muž se zastavil, jako by vrostl do podlahy.

„Jsem v pořádku, drahý chlapče! Je to jen chvilková slabost. Brzy budu zase v pořádku, vždyť mě ošetřují ti nejlepší lékaři v Římě."

A odhodil čtverec červeného hedvábí. Látka dopadla s plesknutím na mramor a otrok přistoupil blíž, aby mu podal další žínku namočenou v pronikavě vonících olejích.

„Osobně jsem k tomu rozkazu připojil vlastní pečeť, Seiane. Drusus Caesar měl být uvězněn tamhle na Palatinu, na dva roky. Byl však natolik uražen tím, jak s ním zacházeli, a tak zneuctěn, že odmítl jíst. V cele zemřel hlady."

Tiberius se naklonil blíž než předtím a Seianus cítil z jeho dechu hnilobný zápach zkažených zubů a něčeho ještě horšího.

„Dal jsem to vyšetřit, Seiane. Nechal jsem zatknout a mučit jeho strážné. Myslíš, že tě jmenovali?“

„To nemohli. Já tě nezradil.“

„Pravda, nezmínili se o tobě. Ale vyskytla se jistá drobnost, která mě trápila, která mě sžírala jako hlízy v rozkroku a na břiše, jež se nezacelí, ani když je chirurg prořízne. Můj lékař prohlédl jeho tělo, tak vyhublé, že z něj zbyla jen kost a kůže. A uhodneš, co našel v žaludku toho nebohého chlapce?“

Seianus zavrtěl hlavou.

„Slámu, Seiane, jako když ji sežvýká kráva. Tahle poslední kapka mě přiměla nastoupit na galéru, která čekala na můj rozkaz u břehů Capri. Smrt mého syna byla možná tragická náhoda a Nero si snad v zoufalství sáhl na život… ale člověk, který se snaží zemřít hlady, nepojídá obsah vlastního slamníku.“

Na chvíli nastalo ticho. Tiberius si přetřel rty olejem. Měl je bolavé a trochu oteklé.

„Podezření, samá podezření…“ zašeptal a jeho hlas se strašlivě nesl přes praskot plamenů. „Ach, jak odporná věc to je, když se jednou člověku zahnízdí v hlavě. Poslal jsem své myšky, aby tě sledovaly, Seiane, aby naslouchaly tomu, co říkáš. A ony mi pověděly o sochách, jež nesou tvoji podobu, i o penězích z mé pokladny vynaložených na oslavu tvých narozenin. Přisvojil sis císařskou důstojnost, ačkoli jsi byl pouze mým hlasem v Římě. Řekni mi popravdě, došlo k tomu jen proto, že jsem byl pryč příliš dlouho? Myslel sis, že se mi to nedonese, a pokud přece, že mi to bude jedno?“

„Odsoudil jsi mě, přestože jsem nevinen,“ řekl Seianus. „Proč bych měl ještě něco říkat?“

Tiberius se zasmál. „Jsi vinen, Seiane, ale můžeš skončit různě. Když si Capitolinus přivlastnil královské pocty, svrhli ho z Tarpejské skály, právě z tohoto místa. Zřítil se z tohoto skaliska a jeho tělo se hluboko dole roztříštilo o balvany. Mohl bych udělat něco podobného, nebo tě nechat pověsit, ukřižovat…

při bozích, existuje tolik způsobů! Anebo tě můžu dát zardousit a tvé tělo zůstane neporušené. Potrvá to trochu déle, ale tvá žena a děti – jak se jim vůbec daří, Seiane, jsou v pořádku? – tě aspoň budou moci pohřbít se ctí… a ne po kouskách."

Usmál se vlastnímu vtipu. Roznítil v Seianovi nepatrnou jiskru naděje a pak ji sfoukl. Vidět, jak mizí, vidět, jak v očích muže, kterému dříve důvěřoval, roste odevzdání, byla rozkoš.

„Přistup blíž, Gaie," zvolal Tiberius, aniž odvrátil pohled. „Tohle musíš vidět."

Kroky se přiblížily a Tiberius stále upřeně hleděl na Seiana. Klečící prefekt v poslední chvíli vzhlédl k nově příchozímu. Ten tmavovlasý a velmi štíhlý mladík před dvěma lety zmizel z města. Seianus se o něm snažil získat zprávy všude, kde to jen šlo. Teď se v okovech sesul a Tiberius radostně zatleskal.

„Tys to nevěděl! Doufal jsem, že ne, ale samozřejmě jsem si nemohl být jistý. Myslel jsem, že máš na Capri své vlastní uši a oči, které ti to budou hlásit. Měl jsem celou dobu bezpečně po svém boku třetího syna té rodiny. Gaia jsem si oblíbil."

Seianus se mladíkovi podíval do očí a při pohledu na to, co v nich spatřil, se zachvěl. Gaius Caesar Germanicus se třásl jako zpráskaný pes. Byl celý zjizvený. Tvář měl poznamenanou podivnými spirálami a čarami a také jeho paže nesly stopy řezných ran. Když mu Tiberius poskytl útočiště na Capri, možná mu tím zachránil život, ale do Říma se odtamtud vrátil jiný člověk. To stačil odhalit jediný pohled. Seianus sklopil zrak a Tiberius se zamračil, protože nechápal jeho reakci.

„Zachránil jsem ho, Seiane! Když jsem ztratil vlastního syna a i ti ostatní za tak podivných okolností zemřeli, pomohl jsem mu odtud a osvojil jsem si ho. Císař musí plánovat, nemyslíš? Dívat se do budoucnosti a utvářet ji podle své vůle. A pokud je to nutné, vyčistit zahradu od plevele dřív, než udusí všechny drobné kvítky."

„Ty tedy nemíníš uvěřit, že jsem nevinný?" zeptal se Seianus.

Tiberius se smíchem zavrtěl hlavou.

„Byl bych blázen, kdybych ti uvěřil. Na to zemřelo příliš mnoho lidí, Seiane, zatímco ty jsi stoupal výš a výš a zapomněl jsi, že za všechno vděčíš mně a že ti mohu všechno zase vzít. Měl bych tě dát mučit, opravdu bych to měl udělat, abych se dozvěděl o všech podrobnostech, o všech těch špinavých hrách a intrikách. Ale vážně… kdysi jsme byli přátelé."

Vlastně ta slova pronášel ke svému mladému společníkovi. Natáhl ruku a pohladil mladíka po plecích.

„Vidíš, Gaie? Teď mohu Seianovi dopřát milost. Na památku toho, co mezi námi kdysi bylo."

Mladík přikývl a Seianus se svěšenými rameny civěl na podlahu.

„Znáš řecké slovo ‚krisis'?" zeptal se Tiberius tiše. „Někteří lidé v Římě dnes ten výraz používají ve smyslu ‚pohroma' nebo… ‚katastrofa'. To ale není jeho pravý význam. Ne, znamená ‚výběr', okamžik volby. Takže, Seiane, nabízím ti možnost přiznat se a být uškrcen, nebo zavolám katy a oni už tě zpracují, dokud nebudu spokojen. To je krisis, Seiane. Vyber si."

V očích muže v okovech se na okamžik objevilo cosi jako vzdor. Tiberius to zahlédl a usmál se. Naklonil se blíž, aby slyšel, jaké zlomyslné slovo vyjde vězni z úst. Místo toho však Seianus jen povzdechl a jako by se zmenšil. Tiberia to natolik zklamalo, že svou nabídku málem odvolal.

„Dobře," řekl Seianus tiše. „Přiznávám se, jak přikazuješ, domine. Mám v těch úmrtích prsty…" Na okamžik zaváhal, ale člověk se nemůže vrhnout z útesu a pak si to rozmyslet. Už padal. „To já jsem rozkázal, že Nero musí spáchat sebevraždu. Upíral jsem potravu jeho bratrovi ve vězení. Snil jsem o tom, že se stanu prvním mužem v Římě, ano, a to už stálo za trochu prolité krve. Něco takového by na mém místě udělal každý. Tak, teď znáš pravdu."

„Tak…" zopakoval Tiberius.